

'Violet'

Over de auteur

LEEN DE LAERE studeerde geschiedenis en werkte in het onderwijs en in de journalistiek. Ze schrijft historische romans en verhalen voor jongeren. Leen maakte een boek bij de tv-serie 'In Vlaamse Velden'. Daarna schreef ze 'Oorlogspost', een jeugdverhaal over de Eerste Wereldoorlog, en het Wablief-boek 'Antwerpen-New York, enkele reis'.

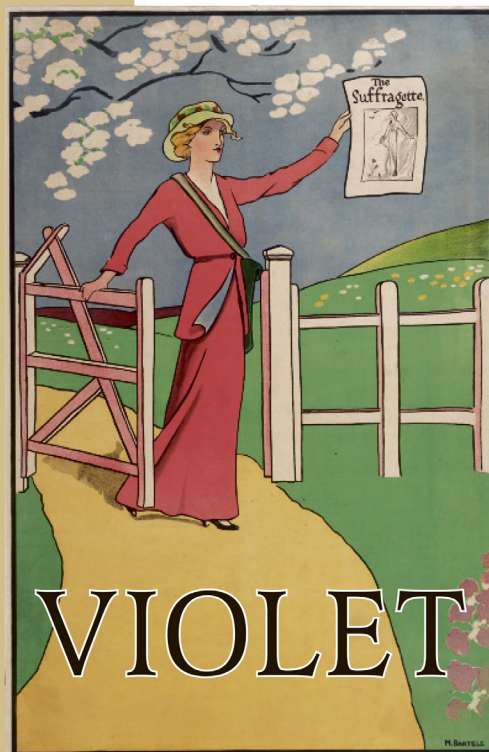
Over het boek

Begin twintigste eeuw. Violet is het enige kind van een Vlaamse dokter op het platteland. Op een dag sterft haar vader. Violet moet bij familie in Londen gaan wonen. Ze voelt zich niet thuis in het rijke gezin. Alleen met de oudste dochter Anne kan ze het goed vinden. De vader van Anne is heel streng. Tegen zijn wil steunt Anne de beweging voor vrouwenstemrecht. Zij noemen zich suffragettes. Anne en Violet ontmoeten de bekende suffragette Emily Davison. Stiekem gaan de meisjes ook naar bijeenkomsten van de radicale groep Women's Social and Political Union. Dan gebeurt er iets waardoor de toekomst van Violet er plots helemaal anders uitziet.

Over de lestips

De meeste lestips zijn bruikbaar voor cursisten NT2 en NT1 in het volwassenenonderwijs, en voor leerlingen in het secundair onderwijs (OKAN, BuSO, BSO-PAV en vaak ook TSO). De vragen en opdrachten bij dit boek zijn suggesties. Ze zetten je op weg. Het is geen lijst die je moet afwerken. Volg zeker ook je eigen inspiratie en bouw verder op wat je cursisten of leerlingen opmerken. Volg hun gedachtegang. Laat ze reageren op elkaar. Hou het gesprek vooral natuurlijk. Bij dit lespakket horen ook werkbladen. Je vindt ze op het einde van deze bundel.

LEEN DE LAERE

PELCKMANS

Voorlezen, zelf lezen of samen lezen?

Een Wablief-boek is ideaal voor wie niet zo vlot leest of voor wie niet graag leest. Je kan het voorlezen, terwijl je cursisten of leerlingen volgen in de tekst. Of je kan cursisten of leerlingen zelf laten lezen: in stilte, of aan elkaar, in duo's of in groep. Je kan vragen om een stukje in eigen woorden na te vertellen. Aarzel niet om een stuk meerdere keren te laten beluisteren of lezen. Een Wablief-boek is ook een luisterboek. Je kan er de cd van de [Luisterpuntbibliotheek](#) bij gebruiken. Dat kan vooraf (om al te horen waar het over gaat), maar ook tijdens of na het lezen. Laat tijdens de lessen je cursisten of leerlingen experimenteren met deze verschillende manieren. Welke vinden ze de leukste?

Inhoud

'Violet'	1
Hoofdstuk 1: Afscheid	3
Hoofdstuk 2: Plannen voor de toekomst	4
Hoofdstuk 3: Een brief uit Londen	5
Hoofdstuk 4: Naar Engeland	6
Hoofdstuk 5: Aankomst in Londen	7
Hoofdstuk 6: Nieuwe familie	7
Hoofdstuk 7: Vrouwenstemrecht	8
Hoofdstuk 8: Emily Davison	9
Hoofdstuk 9: Mijn moeders vriendin	10
Hoofdstuk 10: Meeting van de suffragettes	10
Hoofdstuk 11: Sir William	11
Hoofdstuk 12: Het paard van de koning	12
Hoofdstuk 13: Betrapt	12
Hoofdstuk 14: Terug naar België	13
Afsluiter	13
Bijlagen	14

Voor het lezen

Verken samen het boek. Wakker de nieuwsgierigheid aan.

- Toon de **omslag** van het boek. Dek de titel af.
Wat zie je? Waarover denk je dat het boek zal gaan? Is het een verhaal van nu?
Of over vroeger? Over de toekomst?
- Toon dan de **titel**. Wat weten we nu meer?
Welk soort boek is het, denk je? Grappig? Spannend? Over liefde of avontuur?
- Lees de **achterflap** voor. Waarover gaat het boek?
Sta kort stil bij:
begin twintigste eeuw: wanneer was dat?
het woord 'suffragette': dat staat ook op de krant in de afbeelding op de cover
platteland >< Londen (stad)
radicaal

Hoofdstuk 1: Afscheid

Stap 1: Verkenning

Toon de foto uit bijlage 01. Stimuleer de cursisten / leerlingen om vrijuit te antwoorden.

- Wat zie je op de foto?
- Is het een man of een vrouw?
- Waar zit ze?
- Is het warm of koud in de kamer?
- Is het een foto van nu of van vroeger?
- In welk land?

Stap 2: Fragment

Vertel dat je al een kort stukje voorleest: "Ik kijk naar mijn handen. Ze steken wit af tegen mijn zwarte rok. Koud en klam liggen ze in mijn schoot. Als twee dode vissen. Ik weet niet hoelang ik al in het ijskoude slaapkamertje zit. Plots klopt iemand op de deur. Tante Mathilde steekt haar hoofd naar binnen. 'Maar kind toch! Wat zit je hier te doen? Iedereen wacht beneden. Het is tijd!' Langzaam sta ik op. Ik trek mijn handschoenen aan. Tante Mathilde zucht en geeft me een teken dat ik haar moet volgen."

Kijk weer naar de foto en overloop de vragen opnieuw.

- Weten we nu meer?
- Waar gaan ze naartoe? Waarom denk je dat?

Stap 3: Lezen

Overloop de vragen opnieuw uit stap 1 en 2.

Stap 4: Stamboom

Maak samen een stamboom van Violet. Zet die op een groot papier of bewaar hem digitaal, zodat je hem kan bijhouden om aan te vullen.

Oefen klassikaal de woorden:

- vader / papa
- moeder / mama (wordt heel kort vernoemd: trouwfoto van mama en papa)
- zoon (wordt nog niet vernoemd, maar wellicht hebben Mathilde en Louis een zoon)
- dochter
- tante
- oom

Stap 5: Invulblad over Violet

Vul bijlage 02 in. Dat kan klassikaal, in groepjes of individueel. Het kan eerst mondeling, dan schriftelijk.

- Vertel dat je nog niet alles kan invullen. Het blad komt regelmatig terug.
- Laat ruimte voor interpretatie. De houding van tante Mathilde maakt Violet boos en/of verdrietig en/of bang. Vraag gerust door aan de cursisten / leerlingen waarom ze voor een bepaalde emotie kiezen. Hoe zouden zij zich voelen?

Stap 6: Samenvatting

Maak samen een samenvatting. "Zeg in twee of drie zinnen wat er gebeurt in dit stuk van het verhaal." Zet de samenvatting op het bord. De cursisten / leerlingen schrijven ze over in bijlage 03.

Een samenvatting maken jullie na elk hoofdstuk. Doorheen het boek doen de cursisten / leerlingen dat steeds zelfstandiger. Je voelt zelf best aan wie / wanneer / hoe.

Zo leren de cursisten / leerlingen:

- hoofdzaken van bijzaken onderscheiden / het globale onderwerp bepalen
- relevante gegevens selecteren
- informatie overzichtelijk ordenen
- uit schriftelijke informatie eenvoudige, concrete gegevens noteren
- een korte informatieve tekst schrijven
- een boodschap voor zichzelf noteren

Hoofdstuk 2: Plannen voor de toekomst

Stap 1: Terugkijken

Wat weet je nog van het vorige hoofdstuk?

- De cursisten / leerlingen lezen de samenvatting.
- Stel een paar bijvragen.

Stap 2: Lezen

Stap 3: Wie is Violet?

Toon de foto's uit bijlage 04. Wie is Violet, volgens de cursisten / leerlingen? Laat ruimte voor interpretatie.

Stap 4: Stamboom

Neem de stamboom van Violet er opnieuw bij.

- Overloop de stamboom nog eens.
- Sta stil bij 'zoon', in 'zoon van de bakker'.
- Sta stil bij 'man', in 'maar ik wil hem niet als man'.
- Leg de link met 'vrouw'.
- De leerlingen maken de invuloefening in bijlage 05.

Stap 5: Invulblad over Violet

Zie hoofdstuk 1.

Stap 6: Samenvatting

Zie hoofdstuk 1.

Hoofdstuk 3: Een brief uit Londen

Stap 1: Terugkijken

Wat weet je nog van het vorige hoofdstuk?

- De cursisten / leerlingen lezen de samenvatting.
- Stel een paar bijvragen.
- Wat staat er in de brief uit Londen, denk je?

Stap 2: Lezen

Stap 3: Stamboom

Neem de stamboom van Violet er opnieuw bij. Overloop nogmaals. Vul aan met

- voornaam moeder: Lily
- broer en twee zussen van de moeder: tante Rose en oom William, andere namen nog niet bekend
- nichten en neven (enkel als woorden, nog niet in de stamboom)

Stap 4: De cursisten / leerlingen vullen bijlage 06 in.

Bespreek samen: waarom mag Violet niet in Brussel op kamers gaan wonen?

Sta stil bij: "Wat zouden de mensen wel zeggen!"

Stap 5: Invulblad over Violet

Zie hoofdstuk 1.

Stap 6: Samenvatting

Zie hoofdstuk 1.

Hoofdstuk 4: Naar Engeland**Stap 1: Terugkijken**

Wat weet je nog van het vorige hoofdstuk?

- De cursisten / leerlingen lezen de samenvatting.
- Stel een paar bijvragen.

Stap 2: Lezen

- Wie is Isabelle?
- Wat betekent 'meerderjarig'? Wanneer wordt Violet meerderjarig? Op welke leeftijd is dat nu in België? En in jouw land?
- Wat betekent: "Ze schreef dat ze mij graag 'kost en inwoning' wil geven. In ruil daarvoor moet ik me nuttig maken in het huishouden."

Stap 3: Wie is Violet?

Toon de foto's uit bijlage 04. Wie is Violet, volgens de cursisten / leerlingen? Laat ruimte voor interpretatie.

Stap 4: Stamboom

Neem de stamboom van Violet er opnieuw bij. Overloop hem nogmaals. Vul aan met

- de twee dochters van tante Rose = nichten
- drie andere kinderen van tante Rose
- naam van de vader van Violet
- familienaam van Violet
- overleden zus van vader en oom Louis = tante

Stap 5: Invulblad over Violet

Zie hoofdstuk 1.

Tip: In dit hoofdstuk kom je te weten hoe oud Violet is.

Stap 6: Samenvatting

Zie hoofdstuk 1.

Hoofdstuk 5: Aankomst in Londen

Stap 1: Terugkijken

Wat weet je nog van het vorige hoofdstuk?

- De cursisten / leerlingen lezen de samenvatting.
- Stel een paar bijvragen.

Stap 2: Lezen

Stap 3: Vervoer

- Violet reist van Nieuwpoort naar Londen. Zoek beide steden op een kaart en bespreek hoe je nu van België naar Engeland kan reizen.
- Toon de foto's van bijlage 07. Het zijn foto's van transport in Londen, nu en in het begin van de 20ste eeuw. Vergelijk de foto's.
- De cursisten / leerlingen maken daarna de oefening in bijlage 08.

Stap 4: Samenvatting

Zie hoofdstuk 1.

Hoofdstuk 6: Nieuwe familie

Stap 1: Terugkijken

Wat weet je nog van het vorige hoofdstuk?

- De cursisten / leerlingen lezen de samenvatting.
- Stel een paar bijvragen.

Stap 2: Lezen

Stap 3: Stamboom

Neem de stamboom van Violet er opnieuw bij. Vul aan met

- nichten Anne en Daisy
- tante Petunia

Stap 4: het Seizoen

Sta stil bij 'het Seizoen'.

- Wat is het?
- Hoe voelt Anne zich daarbij?
- Kennen de cursisten / leerlingen een vergelijkbare traditie, in hun eigen land, nu of vroeger?

Stap 5: Verschillen

- Geef de cursisten / leerlingen bijlage 09. Vraag hen om aan te duiden wat er in Londen anders is dan thuis. Dat kan individueel of per twee.
- Overloop samen wat er anders is: kleding, eetgewoontes, nieuwe familie, het Seizoen, thuisonderwijs, huispersoneel, het huis zelf, ...
- Sta stil bij het fragment: "Maar natuurlijk zal ik dat nooit meemaken. Dat is alleen voor meisjes uit rijke, belangrijke gezinnen. Zoals Anne." Wat zegt dat over het verschil tussen Anne en Violet?
- Sta ook stil bij het fragment: "Tante Petunia neemt mijn handen vast. 'Ik ben zo blij je te leren kennen, meisje,' zegt ze. 'Ik vond het altijd zo erg dat ik Lily nooit meer mocht zien.' 'Laten we niet over vroeger spreken,' zegt tante Rose kortaf." Van wie mocht tante Petunia haar zus niet meer zien, denk je? Waarom? Zie ook pagina 18.

Stap 6: Wie is Violet?

Toon de foto's uit bijlage 04. Wie is Violet, volgens de cursisten / leerlingen? Laat ruimte voor interpretatie.

Stap 7: Samenvatting

Zie hoofdstuk 1.

Hoofdstuk 7: Vrouwenstemrecht

Stap 1: Terugkijken

Wat weet je nog van het vorige hoofdstuk?

- De cursisten / leerlingen lezen de samenvatting.
- Stel een paar bijvragen.

Stap 2: Lezen

Stap 3: Voordelen en nadelen

- Verwijs naar de oefening bij het vorige hoofdstuk, stap 5. Daar kreeg je de indruk dat het leven in Londen beter was, of met meer luxe, meer voordelen. Wat is het nadeel, volgens Violet?
- Zoek meer voorbeelden van 'nadeel' en 'voordeel'.

Stap 4: Vrouwenstrecht

- In 1913 hadden vrouwen geen stemrecht in België. Ze kregen dat pas in 1948 voor het parlement. (Voor de gemeenteraad in 1920.)
- Verdeel de cursisten / leerlingen in kleine groepjes. Zorg ervoor dat ze de Wikipedia-pagina over vrouwenstemrecht kunnen openen. (Ter informatie: Wikipedia stuurt je automatisch naar de pagina over 'vrouwenkiesrecht' als je 'vrouwenstemrecht' zoekt.) Ze zoeken op wanneer vrouwen mochten stemmen in hun land.. Ze schrijven dat jaartal op een blaadje.
- Daarna zet de hele groep zich op een rij, chronologisch.

Stap 5: Samenvatting

Zie hoofdstuk 1.

Hoofdstuk 8: Emily Davison

Stap 1: Terugkijken

Wat weet je nog van het vorige hoofdstuk?

- De cursisten / leerlingen lezen de samenvatting.
- Stel een paar bijvragen.

Stap 2: Lezen

Stap 3: Vroeger en nu

- De cursisten / leerlingen vergelijken de sociale situatie vroeger met de situatie nu.
- Geef hen bijlage 10.
- Ze zoeken in dit hoofdstuk wat er vroeger anders was dan nu. Dat schrijven ze in de linkerkolom. Denk aan: stemrecht voor vrouwen.
- In de rechterkolom schrijven ze wat vroeger vergelijkbaar was met nu. Denk aan: acties, ruiten ingooien, brandstichten, hongerstaking, naar de gevangenis moeten voor je mening.
- Bespreek dat samen in de klas.
- Stellingenspel:
 - Ik begrijp dat mensen in hongerstaking gaan.
 - Geweld is altijd fout.
 - Ik begrijp dat mensen brandstichten bij een actie.
 - Als je heel boos bent bij een actie, mag je ruiten ingooien.
 - Ik zou actievoeren voor mijn mening, ook als ik dan naar de gevangenis moet.

Stap 4: Wie is Violet?

Toon de foto's uit bijlage 04. Wie is Violet, volgens de cursisten / leerlingen? Laat ruimte voor interpretatie.

Stap 5: Samenvatting

Zie hoofdstuk 1.

Wie dieper wil ingaan op Emily Davison, vindt [interessant materiaal op de website van de UGent](#).
Let wel op: verklap nog niet hoe het afloopt met Emily.

Hoofdstuk 9: Mijn moeders vriendin

Stap 1: Terugkijken

Wat weet je nog van het vorige hoofdstuk?

- De cursisten / leerlingen lezen de samenvatting.
- Stel een paar bijvragen.

Stap 2: Lezen

Stap 3: Gaan, of niet?

Schrijf 'ja' op de linkerkant van het bord, en 'nee' op de rechterkant.

- Wat denken de cursisten / leerlingen: gaat Violet naar de meeting van de suffragettes? Ze gaan bij 'ja' of 'nee' staan. Stel bijvragen: waarom wel, waarom niet?
- Zou jij naar de meeting gaan? De cursisten / leerlingen gaan bij 'ja' of 'nee' staan. Stel bijvragen: waarom wel, waarom niet?
- Sta stil bij "'Een dochter moet doen wat haar vader zegt. En een vrouw moet luisteren naar haar man.'" Wat is het voordeel voor een vrouw in die situatie? En het nadeel?

Stap 4: Wie is Violet?

Toon de foto's uit bijlage 04. Wie is Violet, volgens de cursisten / leerlingen? Laat ruimte voor interpretatie.

Stap 5: Invulblad over Violet

Zie hoofdstuk 1.

Stap 6: Samenvatting

Zie hoofdstuk 1.

Hoofdstuk 10: Meeting van de suffragettes

Stap 1: Terugkijken

Wat weet je nog van het vorige hoofdstuk?

- De cursisten / leerlingen lezen de samenvatting.
- Stel een paar bijvragen.

Stap 2: Lezen

Stap 3: Zelfs misdadigers kunnen stemmen

Mevrouw Pankhurst is kwaad. Vrouwen mogen niet stemmen, maar mannen wel, zelfs misdadigers!

- Verdeel de cursisten / leerlingen in groepjes van 4 of 5 personen.
- Geef elke groep een set kaartjes van bijlage 11.
- Elke groep bespreekt de kaartjes. Mag deze persoon stemmen van jou? Waarom? Waarom niet?
- Zijn er personen waarover de groep het eens is?
- Stimuleer de cursisten / leerlingen om genuanceerd te zijn. Ze hoeven geen uitgesproken mening te hebben. Ze vragen zich misschien wel af wat de omstandigheden waren van de moord, bijvoorbeeld. Of hoe snel die persoon reed, en waar. Moedig hen aan om die bedenkingen te verwoorden.
- Aan de andere kant: cursisten / leerlingen kunnen ook heel stellig zijn. Ze vinden bijvoorbeeld dat iedereen stemrecht heeft, ongeacht de (mis)daden. Moedig hen aan om hun argumenten te verwoorden.

Stap 4: Wie is Violet?

Toon de foto's uit bijlage 04. Wie is Violet, volgens de cursisten / leerlingen? Laat ruimte voor interpretatie.

Stap 5: Samenvatting

Zie hoofdstuk 1.

Hoofdstuk 11: Sir William

Stap 1: Terugkijken

Wat weet je nog van het vorige hoofdstuk?

- De cursisten / leerlingen lezen de samenvatting.
- Stel een paar bijvragen.

Stap 2: Lezen

Stap 3: Wat is er gebeurd?

Bespreek samen:

- Wat is er gebeurd?
- Waarom gaat Mary niet naar de politie?

Stap 4: Instructies

Stel je voor: Jij bent Violet. Dit gebeurt op jouw werk. Mary is een collega.

- Verwoord tips voor Mary. Wat kan zij doen? De cursisten / leerlingen formuleren de tips als instructies. Dat kan mondeling of schriftelijk.
- Hebben de cursisten / leerlingen ook tips voor Violet? Wat kan Violet doen?

Stap 5: Invulblad over Violet

Zie hoofdstuk 1.

Stap 6: Samenvatting

Zie hoofdstuk 1.

Hoofdstuk 12: Het paard van de koning

Stap 1: Terugkijken

Wat weet je nog van het vorige hoofdstuk?

- De cursisten / leerlingen lezen de samenvatting.
- Stel een paar bijvragen.

Stap 2: Lezen

Stap 3: Wat wilde ze doen?

- Bespreek met de groep: wat wilde Emily doen, denk je?
- [Deze website](#) toont een foto van haar graf. Op haar grafsteen staat: Daden, geen woorden.
- Emily heeft dus echt geleefd.

Stap 4: Samenvatting

Zie hoofdstuk 1.

Hoofdstuk 13: Betrapt

Stap 1: Terugkijken

Wat weet je nog van het vorige hoofdstuk?

- De cursisten / leerlingen lezen de samenvatting.
- Stel een paar bijvragen.

Stap 2: Lezen

Stap 3: Complimenten voor Violet

Vinden de cursisten / leerlingen dat Violet het goed opgelost heeft?

- Laat hen complimenten bedenken voor Violet. Noteer die op een flap. Zet er zelf ook complimenten bij. Denk daarbij aan informele complimenten of complimenten in tussentaal, zoals 'Goed bezig!', 'Chic!', 'High five!', ...
- Laat de flap in de klas hangen. Stimuleer de volgende lessen de cursisten / leerlingen om elkaar op die manier aan te moedigen.

Stap 4: Samenvatting

Zie hoofdstuk 1.

Hoofdstuk 14: Terug naar België

Stap 1: Terugkijken

Wat weet je nog van het vorige hoofdstuk?

- De cursisten / leerlingen lezen de samenvatting.
- Stel een paar bijvragen.

Stap 2: Lezen

Sta stil bij: “Volgend jaar, in 1914, wordt alles misschien anders ...”

Stap 3: Wie is Violet?

Toon de foto's uit bijlage 04. Wie is Violet, volgens de cursisten / leerlingen? Laat ook hier ruimte voor interpretatie.

Stap 4: Een brief naar Violet

- De cursisten / leerlingen denken na: “Wat wil ik aan Violet zeggen?”
- Ze schrijven een briefje naar Violet.

Stap 5: Gesprek

Mogelijke onderwerpen klasgesprek:

- Wat is jouw droom?
- Is het gemakkelijk om eigen keuzes te maken? Wat houdt jou tegen? Wat hield Violet tegen?
- Wat zou jij doen: Londen, Nieuwpoort of Brussel?

Stap 6: Invulblad over Violet

Zie hoofdstuk 1.

Afsluiter

- De cursisten / leerlingen vullen het evaluatieformulier in, bijlage 12.
- Ze vergelijken hun antwoorden met de antwoorden van hun buur.

Voornaam:

Familiennaam:

Woonplaats:

Leeftijd:

Wat maakt haar **blij**?

.....

.....

.....

.....

Wat maakt haar **bang**?

.....

.....

.....

.....

Wat maakt haar **boos**?

.....

.....

.....

.....

Wat maakt haar **verdrietig**?

.....

.....

.....

.....

Afscheid

.....

.....

.....

.....

Plannen voor de toekomst

.....

.....

.....

.....

Een brief uit Londen

.....

.....

.....

.....

Naar Engeland

.....

.....

.....

.....

Aankomst in Londen

.....

.....

.....

.....

Nieuwe familie

.....

.....

.....

.....

Vrouwenstemrecht

.....

.....

.....

.....

Emily Davison

.....

.....

.....

.....

Mijn moeders vriendin

.....

.....

.....

.....

Meeting van de suffragettes

.....

.....

.....

.....

Sir William

.....

.....

.....

.....

Het paard van de koning

.....

.....

.....

.....

Betrapt

.....

.....

.....

.....

Terug naar België

.....

.....

.....

.....

.....

Vul in.

Kies uit de woorden:

man vrouw moeder vader zoon dochter oom tante

Louis is de _____ van Mathilde.

De dokter is de _____ van Violet.

Mathilde is de _____ van Violet.

Violet is de _____ van de dokter.

Mathilde is de _____ van Louis.

Louis is de _____ van Violet.

Wat wil Violet?

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Wat wil oom Louis?

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Foto: Wikimedia / A. Godreau

Foto: Wikimedia / A. Dingley

Foto: Wikimedia / Dilliff

Foto: Wikimedia / km30192002

Foto: Wikimedia / L. Bentley

Foto: Wikimedia / L. Clarke

Foto: Wiki michiel19

Foto: Wikimedia

Foto: Wikimedia / R. Drayton

Foto: Wikimedia

Foto: Wikimedia / R. Drayton

Foto: Wikimedia

Foto: Wikimedia

Vul in.

Wat zie je op de foto. Kies uit deze woorden:

step trein paardenkoets boot metro fiets bus auto vliegtuig tram

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Nieuwe familie

Ik stap binnen in een ruime hal waar verschillende deuren op uitkomen. Het dienstmeisje glimlacht vriendelijk. Ze is jong en knap, met rood haar. ‘Miss Violet? U wordt verwacht.’ Ze wenkt een andere bediende, een jongeman, om mijn koffers weg te brengen. Dan helpt ze mij uit mijn jas. ‘Lady Rose en Miss Anne zitten in de salon.’

Plots bonst mijn hart heel snel. Ik val nooit flauw, maar nu voel ik me wat draaierig. Het is spannend om mijn onbekende familie te ontmoeten. De vrouw die naar me toe komt, draagt een jurk naar de laatste mode. Op de sofa zit een meisje van mijn leeftijd. Dat moet Anne zijn.

‘Welkom, Violet.’ Tante Rose kijkt me onderzoekend aan. ‘Je lijkt op je moeder.’ Ze zegt het op een vlakke toon. Niet alsof ze blij is. Dan buigt ze zich voorover om een kus te geven. Maar het is een kusje in de lucht, een

centimeter naast mijn gezicht.

‘Hallo, nicht Violet! Ik ben Anne, maar dat wist je natuurlijk al!’ Het meisje op de sofa springt overeind en omhelst me. ‘Wat spannend om plots een onbekend familielid te ontmoeten! Hoe gaat het met je? Mijn deelneming met het overlijden van je vader. Ben je moe? Wil je iets drinken? Of wil je eerst naar je kamer om je op te frissen?’ Wat een verschil met haar moeder! Ik moet lachen om de snelheid waarmee ze haar vragen afvuurt en weet niet wat eerst te antwoorden.

Voor ik iets kan zeggen, onderbreekt tante Rose haar dochter. ‘Anne! Dat is wel genoeg.’ Ze kijkt haar streng aan. ‘Je kan Violet naar haar kamer brengen. Over een halfuur wordt de thee opgediend.’

‘Kom mee, Violet.’ Anne trekt me mee. In de hal wijst ze naar een deur die bekleed is met groene stof. ‘Straks neem ik je mee naar de keuken. Dan kan je onze kokkin en de andere bedienden leren kennen. Eerst zal ik je je kamer tonen.’

Ze neemt me mee naar een kamer op de tweede verdieping, met blauwe gordijnen en een bijpassende spreij op bed. Er brandt een vuurtje in de haard en op de schrijftafel staat een boeket bloemen.

‘Wat is het hier gezellig.’ Ik glimlach naar Anne. ‘Heb jij daarvoor gezorgd?’

Anne kijkt tevreden rond. ‘Ja ... dat wil zeggen, ik heb het kamermeisje gezegd dat ze de haard moest aanmaken en ervoor moest zorgen dat alles in orde was. De bloemen heb ik zelf gekocht.’

‘Dank je wel.’ Ik doe mijn reistas open en haal er toiletpullen en een propere witte bloes uit. ‘De badkamer is hiernaast,’ wijst Anne. ‘Zal ik je helpen met uitpakken?’

Als ik uit de badkamer kom, zie ik dat Anne de kleren uit mijn koffer heeft genomen en op het bed heeft gelegd. Ze kijkt er kritisch naar. ‘Je hebt niet veel bij, hè?’

Ik haal mijn schouders op. ‘Ik heb niet zoveel kleren. Thuis droeg ik bijna altijd een rok en een bloes.’

‘Ja maar, het Seizoen gaat beginnen! En je

hebt maar één feestjurk!’ Anne wijst naar de lichtblauwe jurk met kant. Die heb ik gedragen op een deftig bal in Brussel. In Nieuwpoort hadden we niet zulke stijlvolle feesten.

‘Je moeder schreef iets over het nieuwe seizoen,’ herinner ik me. ‘Bedoelt ze volgende zomer?’ ‘Nee,’ antwoordt Anne, ‘het *‘Seizoen’* is de periode waarin alle belangrijke mensen in Londen zijn en het parlement zitting houdt. Dat is vanaf de lente tot begin augustus. Dan zijn er veel bals, feesten, cricketwedstrijden, paardenraces enzovoort.’

‘Paardenraces? Ga je daarnaartoe?’ vraag ik opgewonden. Ik hou van paarden. Eén keer ben ik met papa naar de renbaan van Oostende gegaan, lang geleden. We hebben toen vanuit de verte de koning gezien. De vorige koning, Leopold II. Met zijn vierkante baard.

‘Dit jaar ga ik voor het eerst mee naar alle evenementen,’ zegt Anne. ‘Ik maak dit Seizoen mijn debuut.’

‘Wat bedoel je daarmee?’

‘Kennen jullie dat niet in België?’ vraagt Anne. Ze schuift wat kleren opzij en gaat op bed zitten.

Ik wil zeggen dat ik uit een dorp aan zee kom, maar Anne begint al te vertellen. ‘Als je 17 of 18 jaar bent, mag je deelnemen aan het Seizoen en naar alle feesten gaan. Je wordt ook voorgesteld aan het Hof.’ Ze trekt een gezicht. ‘Alle debutantes moeten een diepe buiging maken voor de koning en de koningin. Ik ben doodsbang dat ik over mijn eigen voeten zal struikelen.’

De koning en de koningin! Ik zou ook nerveus zijn. Maar natuurlijk zal ik dat nooit meemaken. Dat is alleen maar voor meisjes uit rijke, belangrijke families. Zoals Anne.

‘Ik ben bang voor het Seizoen,’ zegt Anne zachtjes. Ze draait een ring aan haar vinger rond en kijkt weg. ‘Ik heb een hekel aan al dat gedoe. Iedereen houdt elkaar in de gaten en roddelt.’

‘Is het dan niet fijn om te feesten?’ vraag ik verbaasd.

‘Ik hou niet van al die verplichte bezoeken en bals.’ Anne trekt een sip gezicht. ‘Er heerst een enorme competitie tussen de meisjes. Sommigen zijn echte krenge.’

‘Strijd om een juiste man te vinden,’ begrijp ik.

Anne knikt. ‘Als de juiste soort man je niet vraagt om te trouwen tijdens je eerste Seizoen, dan ben je een mislukking. Dat vindt mijn moeder toch. En zo denken veel mensen.’ Ze kijkt op het klokje op de kast en springt overeind. ‘Kom mee, Violet! Tijd voor de thee!’

Als Anne en ik de kamer binnenkomen, staat de thee al klaar. Er staan ook schotels met sandwiches, taartjes en cake. Zouden ze dat hier elke dag eten?

‘Schenk jij de thee uit, Anne?’ vraagt tante Rose. Ze geeft me een teken dat ik naast haar op de sofa moet zitten. ‘Vertel eens wat over jezelf, Violet.’

Ik vertel wat over de kostschool en over het leven in Nieuwpoort. Tante Rose vuurt vragen op mij af. Welke talen

spreek ik? Kan ik pianospelen? En netjes naaien en borduren? Het lijkt wel een sollicitatiegesprek!

‘Je kan met Anne meegaan als ze ’s ochtends in het park gaat rijden.’ Tante Rose knikt tevreden als ze hoort dat ik goed kan paardrijden. ‘Ik wil ook dat je Anne helpt met het Seizoen. Haar kleren in orde houden, brieven sturen en nog wat dingen ...’

Anne wil iets zeggen met haar mond vol cake. Tante Rose kijkt haar streng aan en dus zwijgt ze maar. ‘Ik wil ook dat je Daisy Franse les geeft,’ gaat tante verder.

Daisy is het zusje van Anne. Ze is pas 12 jaar geworden.

‘Ja, tante Rose.’ Ik neem nog een stukje cake. ‘Is Daisy nu op school?’

‘Boven, met de lerares,’ zegt tante Rose. ‘Ze krijgt thuis les.’

‘Wat saai!’ zeg ik. ‘Het is toch veel leuker op school met andere kinderen?’

Tante Rose kijkt mij afkeurend aan. ‘Zo doen we dat hier, Violet. Je bent niet meer in een boerendorp in België.’ Ze spreekt ‘België’

uit alsof het een achterlijke, primitieve plek aan de andere kant van de wereld is.

Een boerendorp! Ik wil een boos antwoord geven, maar ik slik mijn woorden in. Het zou onbeleefd zijn om mijn tante meteen tegen te spreken.

Er klinken stemmen in de hal. De deur zwaait open en een lange, magere dame met donker haar marcheert naar binnen. ‘Waar is Lily’s dochter?’ Als ze mij ziet, blijft ze stokstijf staan. ‘Maar kind toch! Jij lijkt als twee druppels water op je mama!’ Ze glimlacht en toont zo haar grote, gele tanden. De vrouw lijkt wat op een paard. Een lief paard, zoals het brave beest waarop ik heb leren rijden. Dan komt ze naar me toe en geeft mij een kus. Een smakkende zoen op mijn wang.

Tante Rose kucht luid en zegt dan: ‘Dit is je tante Petunia, Violet. Mijn jongste zus. Ze was nog maar een kind toen je moeder ... ervoor koos om in België te blijven.’ Weer spreekt ze ‘België’ uit op een toon alsof ze het

over iets vies heeft.

Twée tantes op één dag! Nu heb ik even genoeg nieuwe familieleden ontmoet.

Tante Petunia neemt mijn handen vast. ‘Ik ben zo blij je te leren kennen, meisje,’ zegt ze. ‘Ik vond het altijd zo erg dat ik Lily nooit meer mocht zien.’

‘Laten we niet over vroeger spreken,’ zegt tante Rose kortaf. ‘Thee, Petunia?’

Daarna praten we over alledaagse dingen.

Als tante Petunia weer weg is, laat Anne mij het hele huis zien. Ik maak kennis met mijn nichtje Daisy en met de kokkin. Sir William zie ik maar heel even. Ik weet niet of ik hem ‘oom’ mag noemen. Hij is een dikke man met een puntbaardje en een rood hoofd. Te hoge bloeddruk, denk ik. Als dochter van een dokter weet ik wel wat over gezondheid. Sir William ziet eruit alsof hij veel te veel eet en drinkt.

Het leven hier in Londen is heel anders dan thuis. Die avond in mijn kamer ben ik doodmoe van alle nieuwe indrukken. Het bed is heerlijk zacht en de lakens ruiken naar lavendel. Ik val in slaap zodra mijn hoofd het kussen raakt.

Wat gebeurde er in de tijd van Violet én nu?

[illegible]

set 1

Persoon A neemt geld uit de portemonnee van een collega.

set 1

Persoon B rijdt vijftien keer te snel met de auto.

set 1

Persoon C pleegt een overval op een winkel.
Hij bedreigt mensen met een pistool.

set 1

Persoon D vermoordt iemand.

set 1

Persoon E breekt in bij een huis.

set 2

Persoon A ontvoert iemand en houdt die persoon vast.

set 2

Persoon B steelt in een winkel.

set 2

Persoon C sticht brand in een huis.

set 2

Persoon D rijdt met de bus zonder ticket.

set 2

Persoon E maakt een dier dood.

set 3

Persoon A laat een bom ontploffen in een stad.

set 3

Persoon B steelt geld via de computer.

set 3

Persoon C maakt en verkoopt drugs.

set 3

Persoon D parkeert de auto fout.

set 3

Persoon E maakt een bushokje kapot.

set 4

Persoon A betaalt te weinig belastingen.

set 4

Persoon B rijdt één keer te snel met de auto.

set 4

Persoon C doet aan mensenhandel.

set 4

Persoon D maakt 's nachts veel lawaai op straat.

set 4

Persoon E maakt een graf kapot.

set 5

Persoon A rijdt dronken met de auto.

set 5

Persoon B verkracht een vrouw.

set 5

Persoon C plast tegen een kerk.

set 5

Persoon D bedreigt iemand om geld te krijgen.

set 5

Persoon E gooit afval in de natuur.

1. Het verhaal

Wat vond jij van het verhaal?

☐

heel slecht

☐

niet zo goed

☐

gaat wel

☐

goed

☐

heel goed

Was het verhaal gemakkelijk te volgen?

☐

Ja, heel gemakkelijk

☐

Een beetje moeilijk

☐

Nee, heel moeilijk

Welk deel van het verhaal vond jij het leukst? Waarom?

.....

.....

.....

Was er iets in het verhaal dat jij niet leuk vond? Wat?

.....

.....

.....

Deed het verhaal jou ergens aan denken?

Denk aan jouw eigen leven, jouw land, of iemand die jij kent ...

.....

.....

.....

.....

.....

2. De personen

Welke persoon vond jij het interessantst? Waarom?

.....

.....

.....

Was er een persoon die jij niet leuk vond? Wie en waarom?

.....

.....

.....

Violet wil zelfstandig zijn. Begrijp jij dat?

☐
Ja, heel goed

☐
Een beetje

☐
Nee, niet echt

Zou jij graag bevriend zijn met Violet? Waarom (niet)?

.....

.....

.....

3. De taal

Hoe was de taal van het boek voor jou?

☐
Te gemakkelijk

☐
Precies goed

☐
Een beetje moeilijk

☐
Te moeilijk

Kruis aan wat klopt voor jou.

	Nee	Een beetje	Ja
De zinnen waren kort en duidelijk.	☐	☐	☐
Ik begreep de meeste woorden.	☐	☐	☐
Lezen ging vlot.	☐	☐	☐
Ik had soms een woordenboek nodig.	☐	☐	☐
Dit boek hielp mij om beter Nederlands te leren.	☐	☐	☐

4. Het hele boek

Kruis aan wat klopt voor jou.

	Nee	Een beetje	Ja
Het onderwerp van het boek is interessant voor mij.	☐	☐	☐
Het boek past goed bij mijn taalniveau.	☐	☐	☐
Ik heb iets nieuws geleerd door dit boek.	☐	☐	☐
Ik wil meer boeken zoals dit lezen.	☐	☐	☐

Zou jij dit boek aanraden aan een vriend of vriendin?

☐
Ja, zeker!

☐
Misschien

☐
Nee

Waarom?

.....

.....

.....

Wil jij nog iets zeggen over dit boek? Schrijf het hier.

.....

.....

.....